

ข้อสอบสังคมศึกษาฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1

แม้ลุงปรีชาจะมีที่นาที่เป็นมรดกที่พ่อแม่ยกให้อยู่แล้วแต่ก็ยังเช่าที่นาเพื่อปลูกข้าวขาย เพราะได้ยินข่าวว่าข้าวจะขึ้นราคา จึงเตรียมตัวปลูกข้าวในที่นาทั้งหมด ลุงปรีชาพยายามใช้วิธีปลูกข้าวให้ได้ผลผลิตดีโดยใช้ปุ๋ยเคมี และฉีดพ่นยาฆ่าแมลงบ้างบางครั้ง เพื่อปกป้องต้นข้าวให้เจริญเติบโตให้ได้ผลผลิตสูง คนในหมู่บ้านเกือบทั้งหมดก็ใช้วิธีกำจัดศัตรูพืชวิธีการเดียวกับลุงปรีชา ผลผลิตที่ได้บางส่วนลุงปรีชานำไปแปรรูปเป็นข้าวแต่นและส่งให้บริษัทผลิตเครื่องสำอางจากจมูกข้าว

1. หากนักเรียนเป็นสมาชิกในครอบครัวของลุงปรีชาจะแนะนำให้ลุงปรีชาจัดแบ่งที่ดินตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างไรจงอธิบาย

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

จัดแบ่งพื้นที่ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10 ซึ่งหมายถึงพื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30 % ใช้ในการขุดสระ เพื่อใช้กักเก็บน้ำในฤดูฝนและใช้ปลูกพืชในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วงตลอดจนเลี้ยงสัตว์ปีก ปลา และพืชน้ำอื่น ๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30 % ใช้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปี เพื่อความอยู่รอดและสามารถพึ่งพาตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30 % ปลูกไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ พืชสมุนไพร พืชไร่ เพื่อใช้บริโภคหากมีเหลือก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10 % เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงปศุสัตว์ โรงเรือน ถนน และอื่น ๆ ตามความจำเป็น

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็ม 4 คะแนน เมื่อนักเรียนสามารถเขียนอธิบายการจัดแบ่งพื้นฐานตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้องในพื้นที่แต่ละส่วนอธิบายถูกต้องได้ส่วนละ 1 คะแนน ถูกต้อง 4 ส่วนได้ 4 คะแนนเต็ม (ตชว. ส 3.1 ม.1/3) ระดับพฤติกรรมที่วัด เข้าใจ

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2

ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวันสิ่งแรกที่ต้องทำคือบัญชีรายรับรายจ่ายในครัวเรือนของตน บัญชีครัวเรือนไม่ได้หมายถึง การทำบัญชีหรือบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันเท่านั้นแต่หมายถึง การบันทึกข้อมูลด้านอื่นๆ ในชีวิตในครอบครัวของเราได้ด้วย

2. การทำบัญชีครัวเรือนมีประโยชน์อย่างไร จงอธิบาย (บอกประโยชน์อย่างน้อย 4 ข้อ)

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

1. การจดบันทึกการรับ-จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเป็นการช่วยเตือนความจำ
2. ทำให้ทราบรายรับ รายจ่ายของครอบครัว
3. ทำให้ทราบว่าเงินคงเหลือ ณ วันใดวันหนึ่งของครอบครัว และฐานะการเงินของครอบครัว
4. ทำให้ครอบครัวมีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้ไขปัญหาหนี้สิน
5. รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมรู้จักการออมเงิน
6. รู้ผลกำไร หรือ ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ
7. ช่วยในการวางแผนการลงทุนในครั้งต่อไป

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็ม 4 คะแนน เมื่อนักเรียนสามารถเขียนบอกประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ถูกต้อง 4 ข้อได้ 4 คะแนนเต็ม
(ตชว. ส 3.1 ม.1/3)   ระดับพฤติกรรมที่วัด   เข้าใจ

3. นักเรียนคิดว่าจะสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างไร (ตอบอย่างน้อย 4 ข้อ)

ตอบ .....

.....

.....

เฉลย

1. พออยู่ พอกิน พอใช้
2. ประหยัด ลดความฟุ่มเฟือยไม่ฟุ้งเฟ้อ
3. ประกอบอาชีพที่สุจริต
4. ทำมาหากินก่อนทำมาค้าขาย
5. ใฝ่หาความรู้ในเรื่องที่ทำ

ฯลฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็ม 4 คะแนน เมื่อนักเรียนสามารถเขียนบอกถึงการประยุกต์ใช้ได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ถูกต้อง 4 ข้อได้ 4 คะแนนเต็ม

(ตขว. ส 3.1 ม. 1/3) ระดับพฤติกรรมที่วัด นำไปใช้
พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้และใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัดตามกำลังเงินของบุคคลนั้นโดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน

4. จากข้อความดังกล่าวนักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด และนักเรียนจะสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรให้นักเรียนอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

เห็นด้วย เพราะ การไม่มีหนี้เป็นลาภอันประเสริฐ วิธีการนำไปใช้ เช่น การวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างพอประมาณ

ไม่เห็นด้วย เพราะ บางครั้งเราจำเป็นต้องเป็นหนี้เพื่อนำเงินมาลงทุน

เกณฑ์การให้คะแนน

0 ไม่ตอบหรือตอบไม่ตรงประเด็นคำถาม

1 ตอบเพียงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

2 ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยพร้อมทั้งให้เหตุผลที่สนับสนุน

3 ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยพร้อมทั้งให้เหตุผลที่สนับสนุนและบอกวิธีการนำไปใช้

4 ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยพร้อมทั้งให้เหตุผลที่สนับสนุนและบอกวิธีการนำไปใช้โดย

มีการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย

(ตขว. ส 3.1 ม1/3) ระดับพฤติกรรมที่วัด วิเคราะห์

5. โครงการใดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีลักษณะคล้ายกับภูมิปัญญาไทย ในการกักเก็บน้ำ สมัยสุโขทัย ซึ่งใช้แก้ไขปัญหาหน้าหลาก

ตอบ.....

เฉลย โครงการแก้มลิง

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกต้อง 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

(ตขว. ส 4.3 ม.1/3) ระดับพฤติกรรมที่วัด จำ

6. ตลาดนัดในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับสมัยสุโขทัยจะหมายถึงสิ่งใดใกล้เคียงที่สุด

ตอบ.....

เฉลย ตลาดปสาน

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกต้อง 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

(ตขว. ส 4.3 ม.1/3) ระดับพฤติกรรมที่วัด เข้าใจ

7. ในสมัยสุโขทัย มีการใช้ภูมิปัญญาในการขุดสระน้ำที่เรียกว่า “ตระพัง” เพื่อเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้งรวมทั้งสร้างทำนบกักน้ำที่เรียกว่า “สรีดภงส์” ประชาชนสมัยสุโขทัยจึงทำนาปลูกข้าวและไม้ยืนต้นได้อย่างหลากหลายถือว่าเป็นภูมิปัญญาที่มีการพัฒนาและปรับปรุงมาใช้ในการปัจจุบันเกี่ยวกับน้ำในเรื่องใด

ตอบ.....

เฉลย เชื้อน

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

(ตขว. ส 4.3 ม. 1/3) ระดับพฤติกรรมที่วัด จำ

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม 8

“...ในปากประตูมีกระดิ่งอันหนึ่งแขวนไว้หั้น ไฟฟ้าหน้าปาก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มันจกกล่าวถึงเจ้าถึงขุนบไว้ ไปลั่นกระดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ ...”

8.จากข้อความบางส่วนของหลักศิลาจารึกหลักที่ 1 แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในด้านใดที่ส่งผลมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ตอบ .....

เฉลย ด้านการปกครอง / การเมือง /กฎหมาย / การร้องทุกข์ /การถวายฎีกา /ความยุติธรรม / การตัดสินคดีความ

เกณฑ์การให้คะแนน ได้ 1 คะแนน เมื่อคำตอบแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่างๆ

อย่างน้อย 1 ด้านตามข้อความได้ถูกต้อง

ได้ 0 คะแนน เมื่อตอบผิด หรือไม่ตอบ

(ตขว. ส 4.3 ม.1/3)

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9

“การเติบโตของเศรษฐกิจไทยแบบก้าวกระโดด โดยไม่ได้มีการวิเคราะห์ วางแผน การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ และจุดเน้นของแผนการพัฒนาในโครงการต่างๆ ทำให้เกิดความเสี่ยงและวิกฤตเศรษฐกิจที่เน้นความพยายามที่จะสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างฟุ่มเฟือย ไม่รอบคอบ และเข้าใจอย่างถ่องแท้.....”

9. จากข้อความ ให้นักเรียนเสนอแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
ในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ จงอธิบายให้ครบถ้วนสมบูรณ์
ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข พร้อมให้เหตุผลประกอบ (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ตอบ.....
.....

เฉลย แนวคิดสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาตอบคำถาม

1. **ความพอประมาณ** ไม่ฟุ่มเฟือย / พอดี / ไม่เบียดเบียน / การผลิตและบริโภคพอประมาณ / ตามความจำเป็น
2. **ความมีเหตุผล** การวางแผนการทำงาน/การวิเคราะห์ / จำแนกแยกแยะ/สรุปผล
3. **มีภูมิคุ้มกันในตัว** รอบคอบ/การวางแผนการทำงาน/
4. **ความรู้** มีความเข้าใจระบบเศรษฐกิจของประเทศที่แท้จริง/รอบคอบ/ระมัดระวัง/ เข้าใจอย่างถ่องแท้
5. **คุณธรรม** ทำงานอย่างมีสติ / ความพยายาม / เข้าใจอย่างถ่องแท้

หมายเหตุ การตอบคำถามของนักเรียนถ้าอยู่ในกรอบของแนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การให้คะแนนอยู่ในดุลยพินิจของผู้ตรวจ

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก 5 ข้อ	ได้ 4 คะแนน	ตอบถูก 4 ข้อ	ได้ 3 คะแนน
ตอบถูก 3 ข้อ	ได้ 2 คะแนน	ตอบถูก 1-2 ข้อ	ได้ 1 คะแนน
ตอบผิดหรือไม่ตอบ	ได้ 0 คะแนน		

(ตขว. ส 3.1 ม.1/3)

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

....เมื่อชั่วพ่อกู กูบ่าเรอแก่พ่อกู กูบ่าเรอแก่แม่ครู กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู กูได้หมากรั้วหมากรั้ว ห่าน อันใดกินอร่อยกินดี กูเอามาแก่พ่อกู กูไปตีหนังวังช้าง ได้กูเอามาแก่พ่อกู กูไปที่บ้านท่าเมือง ได้ช้างได้วง ได้บัวได้นาง ได้เงินได้ทอง กูเอามาเวนแก่พ่อกู พ่อกูตาย บยังพี่กู กูร่ำพี่กู บ่าเรอแก่พ่อกู พี่กูตายจึงได้เมืองแก่กูทั้งกลม ...

10. จากข้อความบางส่วนของหลักศิลาจารึก แสดงถึงคุณธรรมในด้านใดที่ส่งผลมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ตอบ.....

เฉลย ความกตัญญู / ความรักพ่อแม่พี่น้อง / การตอบแทนบุญคุณ / ความรักครอบครัว /

การปฏิบัติตนต่อผู้มีพระคุณ

เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกอย่างน้อย 1 ด้าน ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

(ตขว. ส 4.3 ม.1/3)

พิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11

คุณสุน์ เสมือนปราชญ์ชาวบ้านผู้ไม่เคยหยุดนิ่งต่อการเรียนรู้และเป็นที่ศรัทธาของคน ตำบลทุ่งควายกินมาโดยตลอด ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ ก่อนหน้านี้นคุณสุน์ปลูกทุเรียน แต่ต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำรุนแรง ดินแข็งกระด้าง ไล่เดือนตาย ขาดปัจจัยสำคัญในการเพิ่ม แร่ธาตุในดิน ช่วงที่ประสบวิกฤต คุณอำ พรมโธสง แนะนำให้ฉีดพ่นน้ำหมักชีวภาพ กระทั่ง ต้นทุเรียนฟื้นตัวกลับมาขึ้นต้นได้อีกครั้ง ทำให้คุณสุน์เริ่มศึกษาการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเอกสารอบรมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการพักชำระหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ แล้วเริ่มทำปุ๋ยหมักทดลองใช้กับพืชล้มลุก ซึ่งได้ผลดี คุณสุน์และชาวบ้านต่อยอดผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สำหรับใช้ในสวนผลไม้ได้ผลสำเร็จไม่เคยหันกลับไปใช้ปุ๋ยเคมีอีกเลย

หลังจากนั้น คุณสุน์ เกิดแนวคิดปลูกป่า และเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน ถึงประโยชน์ของป่าตลอดจนถ่ายทอดความรู้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำบัญชีครัวเรือน เตาเผาถ่าน น้ำส้มควันไม้ น้ำยาเอนกประสงค์ ทำให้คุณสุน์รู้เท่าทัน การใช้จ่าย และสามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งยังนำคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบการเกื้อกูลกัน โดยไม่ทำลายระบบนิเวศน์

บทความจาก “บุคคลต้นแบบ พลิกใจให้พอเพียง เพื่อสุขที่ยั่งยืน”

11. จากบทความข้างต้น นายสุน์ วงศ์ซิ้ม ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร จงอธิบายให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข พร้อมให้เหตุผลประกอบ (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ตอบ.....
.....
.....

เฉลย แนวคิดสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาตอบคำถาม

1. **ความพอประมาณ** ได้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นใช้เอง ทำบัญชีครัวเรือน เตาเผาถ่าน น้ำส้มควันไม้ น้ำยาเอนกประสงค์
2. **ความมีเหตุผล** รู้จักปรับตนเองจากการใช้สารเคมี ซึ่งมีโทษแก่ร่างกายมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ทำให้ลดค่าใช้จ่าย
3. **ภูมิคุ้มกันในตัว** มีการลดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ทำบัญชีครัวเรือนมีการวางแผนใช้จ่ายเงิน เช่น นำคุณค่าจากทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดำรงชีวิต เรียบง่าย เมื่อเกิดปัญหาสามารถปรับตัวได้
4. **ความรู้** นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติใช้ และเผยแพร่ให้กับคนในชุมชน
5. **คุณธรรม** ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อตนเอง

หมายเหตุ การตอบคำถามของนักเรียนถ้าอยู่ในกรอบของแนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การให้คะแนนอยู่ในดุลยพินิจของผู้ตรวจ

เกณฑ์การให้คะแนน	ตอบถูก 5 ข้อ	ได้ 4 คะแนน
	ตอบถูก 4 ข้อ	ได้ 3 คะแนน
	ตอบถูก 3 ข้อ	ได้ 2 คะแนน
	ตอบถูก 1-2 ข้อ	ได้ 1 คะแนน
	ตอบผิดหรือไม่ตอบ	ได้ 0 คะแนน